

**ТРИДЕСЕТ И ОСМО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
КОМИСИЯ ПО ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА**

НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх. № 953-09-13
Получено на 16.9.1999.

16 54
СМ

СТ А Н О В И Щ Е

ОТНОСНО: Определението на Конституционния съд от 9.09.1999 г., с приложено искането на група народни представители, с което Народното събрание е конституирано като страна по к.д. N 11/99 г., за обявяване противоконституционност на разпоредби от Закона за висшето образование.

На заседание, проведено на 16.09.1999 г., Комисията по образованието и науката обсъди Определението на Конституционния съд от 09.09.1999 г., с приложено искането на група народни представители, с което Народното събрание е конституирано като страна по к. д. № 11/99 г., за обявяване противоконституционност на разпоредби от Закона за висшето образование.

Разглеждайки аргументите, изтъкнати в искането до Конституционния съд, смятаме, че те са напълно неоснователни по следните съображения:

1. Относно твърдяното противоречие на чл. 9, ал. 1 и 2, т. 1 и чл. 18, ал. 1 от ЗВО с чл. 8 от Конституцията на Република България.

Текстовете на оспорваните разпоредби са от първоначалната редакция на закона, обн., ДВ 112/1995 г., досега не са изменяни и не са атакувани пред Конституционния съд. Правомощието на Народното събрание да открива и закрива "висши учебни заведения" беше действаща законова уредба още от февруари 1990 г. /ДВ, бр. 10 от 1990 г./ до сегашния Закон за висшето образование /ЗВО/. С други думи, и в периода на действие на Конституцията от 1991 г. до новия ЗВО през 1995 г., висшите училища се създаваха и закриваха с акт на Народното събрание и конституционносъобразността на тази процедура не е била оспорвана.

По същество, твърдението, че разглежданите разпоредби противоречат на чл. 8 от Конституцията (принципа за разделение на властите), защото нямат законодателен характер, е несъстоятелно. Самата Конституция съдържа редица правомощия на Народното събрание, които нямат законодателен характер - напр. чл. 84, т. 4, 5, 6, 7, 8, 9 и т.н. Наред с това, следва да се има предвид, че в действащата правна система са установени правомощия на Народното събрание, които не са предвидени експлицитно в Конституцията, но са развитие на заложените в Конституцията принципи и на парламентарното управление. Примери в това отношение са правомощията на НС по Закона за пенсиите относно определянето на пенсии за особени заслуги /чл. 27/; по Закона за преобразуване и приватизация на държавни и общински предприятия относно приемането на програма за приватизация и отчета за изпълнението ѝ /чл. 2, ал. 3 и 4/; по Закона за опазване на околната среда относно приемането на доклада за състоянието на околната среда /чл. 4/; по Закона за Агенцията за чуждестранна помощ относно приемането на отчета на агенцията /чл. 4, ал. 3/ и др.

В искането на групата народни представители, сезирани Конституционния съд има и неточни твърдения, като например че “решението на Народното събрание, съпоставено по степен с други правни източници, има законов характер.” Следва да се отбележи, че въпросното решение за закриване на Славянския университет не е нормативен акт, а общоприето в правната наука е, че съпоставка и степенуване на юридическата сила се прави само по отношение на нормативните актове.

2. Неоснователно се претендира, че правомощието на НС да открива и закрива висши училища нарушава и правото на сдружаване на гражданите. Следва да се отбележи, че конституционните норми, установяващи и гарантиращи свободата на сдружаване /чл. 12, чл. 44/ в случая трябва да се четат в пряка връзка с чл. 53, ал. 5 от Конституцията, който постановява, че “граждани и организации могат да създават училища при условия и по ред определени със закон”. Именно чл. 9 и чл. 18 от ЗВО определят този ред.

Конституцията предвижда и в други случаи, че предвид целта на сдружаването със закон следва да се установи особен ред за упражняване на правото на сдружаване - напр. за политическите партии /чл. 11, ал. 3 от Конституцията/.

3. Неточно е и твърдението, че в Решението на Народното събрание за закриване на Славянския университет (обн., ДВ, бр. 24 от 1999 г.) като основание е посочен само чл. 86, ал. 1 от Конституцията. Видно от текста на цитираното решение, обнародвано в “Държавен вестник”, посочено е и

32

материалноправното основание за приемане на това решение - чл. 18, ал. 1, т. 1 от ЗВО.

Вземайки предвид гореизложените аргументи, Комисията изразява становище, че искането за обявяване за противоконституционни на разпоредбите на чл. 9, ал. 1 и ал. 2, т. 1 и чл. 18, ал. 1 от Закона за висшето образование е неоснователно и следва да бъде отхвърлено.

Становището на Комисията е прието на 16.09.1998 год. с 11 гласа "за", 2 гласа "против" и 1 глас "въздържали се".

Георги Панев
Председател на Комисията
по образованието и науката